

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1863

CXL. Papst Eugen VI. beauftragt den Bischof von Lebus die Prämonstratenser aus den Domstiften zu Havelberg und Brandenburg in das Kloster auf dem Berge zu Brandenburg und in ein zu Wilsnack zu ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55861](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55861)

gade thu laue etc. eyn altar, dar ghy wol hulpe an pennighen thu bodorfthin etc. Lyuen heren, ifsed sake, dat dyt so sy, vnde ghy des bogherende syn van my, so wyl ik iw wol eynen pryfther thu wyfen vnde schicken, dy dar wol thu hulpe queme med XX schocken effthe XXX. Doch van hy thu iw queme, wo ghy iw vorghyngen, des vorde ghy an beyden syden ghewar; doch muchte he meir dun wan wy lone hadde vnde he iw wol nuthte worde in sakin thu deme geifthelken rechte, efft sik so ghevyle. Des boghere ik eyn antworde. Geschreuen an der octaue vnser lyuen frouen uisitacionis marie, vnder myn secret, Anno domini M^o CCCC^o XLIII° iar.

Martinus Quilitz.

Den erwerdighin Borghemeistern in
Strutzeberghe, mynen bosfundern etc.

Nach einer Abschrift in dem v. Sachwitz'schen Nachlasse.

CXL. Pappst Eugen VI. beauftragt den Bischof von Lebus die Prämonstratenser aus den Domstiften zu Havelberg und Brandenburg in das Kloster auf dem Berge zu Brandenburg und in ein zu Wilsnack zu errichtendes Kloster zu versetzen, am 5. Februar 1447.

Eugenius, episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Lubucensi salutem et apostolicam benedictionem. Ex suprema providentia majestatis Romanus Pontifex, in apostolice dignitatis specula constitutus, circa omnium sue cure commissarum presertim Cathedralium ecclesiarum profectum, prout ex debito eidem incumbit officii pastoralis, diligenter intendens, ut divinus in illis vigeat cultus, saluti quoque fidelium consulatur, earundem statum alterat et commutat, prout rerum qualitate pensata id conspiciat in domino salubriter expedire. Sane pro parte dilecti filii, Nobilis viri Frederici, Marchionis Brandenburgensis, sacri Imperii Archicamerarii, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod Brandenburgensi et Havelbergenfi ecclesiis Premonstratensis Ordinis, pro eo, quod illarum persone sub ipsius ordinis regulari observantia non vivunt, et ex certis aliis causis, tam pro divini cultus augmento in eisdem, quam etiam pro salute animarum Christi fidelium in Brandenburgensi et Havelbergenfi Civitatibus commorantium, plurimum expediret, quod in ipsis ecclesiis ordo huiusmodi extingueretur penitus et supprimeretur, nec non persone ecclesiastice seculares, videlicet Capitulum cum Canonicatibus et prebendis, dignitatibus, personatibus, administrationibus et Officiis ad instar aliarum ecclesiarum Cathedralium illis vicinarum instituerentur. Quare pro parte ejusdem Marchionis, asserentis prefatas Civitates ejus temporali dominio subesse, nobis fuit humiliter supplicatum, ut super hiis oportune providere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur, qui cultum hujusmodi augeri et vigere ad Christi fidelium salutem intensis desiderii affectamus, ac de premissis certam notitiam non habemus, hujusmodi supplicationibus inclinati fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatenus si est ita, super quo tuam conscientiam oneramus, in dictis ecclesiis prefatum ordinem suppressere et extinguere ac in eis Capitulum, Canonicatus et prebendas, dignitates, personatus, administrationes, Officia ceteraque beneficia ecclesiastica nec non Mensas Capitulares ad instar et similitudinem aliarum ecclesiarum

secularium vicinarum creare et infinituere, nec non circa ipsarum Brandenburgensis et Havelbergensis ecclesiarum illorumque Canonorum et personarum in divinorum celebratione ac omnibus aliis tam spiritualibus quam temporalibus regimen, gubernationem et modum vivendi quecumque utilia statuta et ordinationes edere et facere ac omnes et singulos fratres seu personas ordinis et Brandenburgensis ac Havelbergensis huiusmodi ad beate Marie Virginis in Monte prope antiquam Civitatem Brandenburg, in quo regularis observantia viget, vel ad aliud quod etiam dictus Marchio in loco Wilfnack Havelbergensis Diocesis fundari facere proponit, postquam fundata fuerit, transferre et inibi in fratres recipi facere, seu quod cedentibus vel decedentibus dictis fratribus aut eorum aliquo cedente vel decedente seu alias ipsorum loca in eisdem ecclesiis dimittentibus vel dimittente, loco sic cedentium vel decedentium aut cedentis vel decedentis seu loca huiusmodi dimittentium vel dimittentis, persone seculares ecclesiastice surrogentur seu alias quecumque et quacumque, per que presentium effectus cum ecclesiarum divini cultus augmento et fratrum eorundem animarum salute facilius subsequatur, statuere et ordinare nec non ea ac omnia alia et singula in premissis et circa ea quomodolibet oportuna facere et exequi, auctoritate nostra procures. Nos enim si premissa omnia et singula per te vigore presentium fieri contigerit, tibi Canonicatus et prebendas, dignitates, etiam post pontificalem majores, personatus, administrationes, officia et beneficia personis, quas dictus Fredericus Marchio ad id duxerit nominandas, etiam unum, Duo, Tria et plura alia beneficia ecclesiastica cum cura vel sine cura obtinentibus ac expectantibus, cum omnibus iuribus et pertinentiis suis auctoritate apostolica conferendi et de illis providendi, inducendi quoque per te vel alium seu alias dictas personas, quibus collationes huiusmodi feceris vel procuratores suos eorum nominibus in corporalem possessionem Canonicatum et prebendarum ac dignitatum, personatum, administrationum, officiorum et beneficiorum sibi collatorum iuriumque et pertinentiarum predictorum et defendendi inductas, amotis quibuslibet illicitis detentoribus ab eisdem, ac faciendi ipsas personas, quibus collationes easdem feceris vel dictos procuratores pro eis, ad prebendas in dictis ecclesiis in Canonicos recipi et in fratres, stallis sibi in Choro et loco in Capitulo ipsarum ecclesiarum cum dicti juris plenitudine assignatis, nec non ad dignitates, personatus, administrationes, officia et beneficia eis collata huiusmodi ut est moris admitti sibi que de illorum fructibus, redditibus, proventibus, iuribus et obventionibus universis integre responderi, Contradictores quoque auctoritate nostra appellatione postposita compescendi, aliaque omnia et singula desuper necessaria et quomodolibet oportuna peragendi, faciendi, disponendi, exercendi et exequendi plenam et liberam tenore presentium concedimus facultatem, Non obstantibus Constitutionibus et ordinationibus apostolicis nec non ecclesiarum et ordinum predictorum iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis et consuetudinibus contrariis quibuscumque, Aut si venerabilibus fratribus nostris Brandenburgensi et Havelbergensi Episcopis vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab eadem sit sede indultum, quod ad receptionem vel provisionem aliqujus minime teneantur et ad id compelli, aut quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint, quodque de huiusmodi vel aliis beneficiis ecclesiasticis ad eorum collationem provisionem, presentationem seu quamvis aliam dispositionem conjunctim vel separatim spectantibus nulli valeat provideri per litteras apostolicas, non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem et qualibet alia dicte sedis indulgentia generali vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam presentibus non expressam vel totaliter non insertam effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri et de qua cujusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis, Aut si eadem persone, quibus collationes predictas feceris, presentes non fuerint

ad prestandum de observandis statutis et consuetudinibus Brandenburgensis et Havelbergensis ecclesiarum prefatarum solita iuramenta, dummodo in absentia sua per procuratores idoneos et cum ad ecclesias ipsas accesserint corporaliter illa prestant. Volumus autem, quod de personarum, quibus collationes huiusmodi feceris necnon Canonicatum et prebendarum ac dignitatum, personatum, administrationum, officiorum et beneficiorum eorundem nominibus et cognominibus Centos Camere apostolice seu Collectores et subcollectores fructuum et proventuum Camere apostolice debitorum in illis partibus pro tempore deputatos quantoties certificare procures. Et insuper ex nunc irritum decernimus et inane, si secus super hiis a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari. Datum Rome, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominice Millesimo quadringentesimo quadragesimo Sexto, Non. Februarii, Pontificatus nostri Anno sexto decimo.

Lenz, Brandenb. Stifteshist. S. 77. — Nach den Pontificatsjahren des Papstes Eugen VI., der am 3. März 1431 erwähnt wurde, gehört die Urkunde in das Jahr 1447. Er begann das Jahr Christi erst mit dem 25. März (Helwig's Zeitrechnung S. 137) und konnte daher der 5. Februar 1447 von ihm noch in das Jahr 1446 gesetzt werden. Die Urkunde muß wenige Tage vor dem am 23. Februar 1447 erfolgten Tode des Papstes ausgefertigt sein.

CXLI. Papst Nicolaus V. erteilt Vollmacht, nach dem Wunsche des Kurfürsten, die Präcentorei und die Mansionarien von Lebus an die Marienkirche in Berlin zu übertragen, am 1. Mai 1450.

Nicolaus, Episcopus servus servorum dei, dilecto filio Abbati monasterii in Czenna*) Brand. dioc. Salutem et apostolicam benedictionem. Pii fidelium votis, illis presertim, que commodum et vtilitatem ecclesiarum et personarum inibi altissimo famulancium necnon diuini cultus augmentum ipsarumque ecclesiarum decorem respiciunt, libenter annuimus ac illa, quantum cum deo possumus, fauoribus prosequimur oportunis. Sane pro parte dilectorum filiorum precentorum et mansionariorum parrochialis ecclesie sub Castro Ciuitatis lubucensis site nobis nuper exhibita petitio continebat, Quod licet dicta ecclesia sub prescripto Castro fundata vltra illius rectoria precentoria cum duodecim perpetuis beneficiis mansionariis nuncupatis inibi instituta ac dotata fuerit, Nichilominus si fundatores et dotatores precentorie et mansionariarum huiusmodi incongruitatem loci maturius considerassent, illa in tali sic abiecto loco, in quo pauci christi fideles ad audiendum inibi diuina confluunt et sepe numero ob defectum hominum ministrantes celebrantibus missas in altaribus habere non possunt, illa minime fundassent et dotassent. Quod que si precentoria cum beneficiis aut mansionariis predictis ad aliquem locum insignem transferretur, precentor et beneficiati seu mansionarii predicti inibi commodius diuino cultui vacare eis que necessaria procurare possent. Quare pro parte precentorum et mansionariorum nobis fuit humiliter supplicatum, vt precentoriam et beneficia predicta ad locum magis eis congruum et commodum transferre eorumque statui in premissis oportune prouidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos itaque de premissis certam noticiam non habentes ac dilecti filii nobilis viri friderici, marchionis

Die Worte abbati monasterio sind unterpunktirt, gelten also nichts und darüber steht: Episcopo Brand.